Asia: HE 113/2025 vp

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPerin lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

7.11.2025, Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asiantuntija Sari Ilonummi, SuPer

1. **SuPer pitää tärkeänä sitä, että jatkossa sosiaalihuollossa käytettävistä teknologisista ratkaisuista määrätään lainsäädännöllä.**

   Yhtenäinen lainsäädäntö lisää asiakkaiden tasa-arvoista kohtelua ja vahvistaa valvontaviranomaisten yhtenäisiä käytäntöjä. Esitys koskee koko sosiaalihuoltoa, joten sen vaikutus on merkittävä

2. **SuPer vastustaa teknologian vähentävää vaikutusta hoitohenkilöstön määrään ympärivuorokautisessa palveluasumisessa**

   Mikäli näin kuitenkin säädettäisiin, iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon vähimmäishenkilöstömitoitus olisi oltava edelleen 0,6 työntekijää asiakasta kohti, jota ei voitaisi teknologisia sovelluksia käytettäessä alittaa.

3. **Teknologian käyttöön sosiaalihuollon palveluissa liittyy eettisiä ja itsemääräämiseen kohdistuvia ongelmia**

   SuPer toivoo laajempaa keskustelua yksityiselämän suojasta, koskien asiakkaan kuvaa ja ääntä havainnoivaa teknologiaa sosiaalihuollossa (47§).

SuPerin havaintoja iäkkäiden ympärivuorokautisesta palveluasumisesta

Työpaikkakäynnit 4.9.-24.10.2025

6 hyvinvointialuetta / 32 ryhmäkotia / 31 esihenkilöä

- lähes poikkeuksetta henkilöstömitoitus on 0,6 ja sitä tarkastellaan johdon taholta kolmen viikon jaksoissa -> esihenkilöiden on pidettävä kiinni vähimmäismitoituksesta
- mikäli mitoitus on suurempi, ylimenevä osa on jyvitetty ruoka-, pyykki- ja siivoustehtäviin. Usein näihin välillisiin tehtäviin varattu aika on kuitenkin liian pieni.
- levottomia asiakkaita, jolloin sattuu ja tapahtuu ympäri vuorokauden
- hyvä kuolema ja sen jälkihoito
- teknologisia ratkaisuja oli vaihtelevasti käytössä mm. kutsuranneke, ovivahti, liiketunnistimia / antureita. Niissä yksiköissä joissa oli kameravalvontaa yhteisissä tiloissa, ne oli nyt sammutettu.

SuPerin havaintoja iäkkäiden ympärivuorokautisesta palveluasumisesta

Pohdittavaksi

voidaanko teknologialla parantaa seuraavia asiakasturvallisuusriskejä:

- Henkilökunta oli tekemässä asiakashuoneissa toimia ja muu yksikkö oli ilman valvontaa. Tällä välin asiakkaat kohdistivat häirintää / väkivaltaa toisiaan kohtaan.

- Jokaisessa ryhmäkodissa oli yksi yöhoitaja, joka joutui jättämään yksikkönsä ilman valvontaa mennessään auttamaan toisen yksikön yöhoitajaa suunnitellusti ja akuutisti. Toiseen yksikköön ei ollut näkö- tai kuuloyhteyttä. Yksiköt saattoivat sijaita eri kerroksissa. Yksikkö saattoi olla ilman läsnäolevaa valvontaa jopa tunnin.